

Samostanska lilija.

V spomin svojega slovesa s posavske ravnine zložil **Silvin Sardenko.**

Kaj mi v dušo neprestano sili
lepa misel od nedolžnih lilij,
kaj mi v dušo neprestano sili?

Ko je mene tiha noč rodila,
morda se je tisto noč razvila
prva lilija na vrtu našem;
saj cvetel je zunaj rožni junij,
trikrat peti, trikrat zlati junij,
ko je mene tiha noč rodila.
Morebiti me je tistikrat
lepa misel od nedolžnih lilij
obsvetila prvikrat.

Kaj, da se mi iz srca ne loči
tiha misel o pokojni koči,
kaj da se mi iz srca ne loči?

Ko je mene tiha noč rodila,
morda se je tisto noč odvila
naša stenska ura prav do konca;
kladvece ni več zadelo zvonca,
in zaspala sta kazalca drobna,
in molčala je tihota sobna.
Samo moje duše prvi dihi
slišali so se po sobi tihi,
ko je mene mirna noč rodila.

Morebiti me je tistikrat
tiha misel o pokojni koči
obiskala prvikrat.

Kaj da hodi vedno k meni v gosti
kukavičja pesem o bridkosti,
kaj da hodi vedno k meni v gosti?

Ko je mene tiha noč rodila,
morda se je tisto noč selila
kukavica mimo naše kože
in je pela: Meni ni mogoče
pozabiti vaših lepih gajev
in iskati novih, tujih krajev!
Kar je brinov šopek na klobuku,
to so moji kúku ... kúku ... kúku...,
to so moji bridkotesni klici
na zeleni bukovi gorici —

Ko je mene tiha noč rodila,
morebiti me je tistikrat
kukavičja pesem o bridkosti
obletela prvikrat.
In nocoj mi je tako pri srcu,
kakor da bi tisoč kukavic
zaplakalo tisoč bridkih pesmi
in od samih trnjevih goric.

* * *

Lenica.

(Pred znamenjem Matere božje.)

Naj zadnjikrat nocoj
pred Tvojim znamenjem
to lučco Ti prižgem;
naj zadnjikrat nocoj
poklekнем pred Teboj,
Devica vseh devic!
In radost Tvojih lic
naj se za majhen čas
razlije v moj obraz!

Še zadnji venec naj
pred belim znamenjem

na glavo ti pripnem;
še zadnjo pesem naj
pred ljubim znamenjem
zapojem, preden grem,
Devica vseh devic!

(Zapoje:)

„Z Bogom! vam Marija pravi,
z Bogom! srčno vas pozdravi:
za vas bom prosila,
oj z Bogom, preljubi,
za vas bom prosila
oj z Bogom, preljubi!“

Ivanka.

O, Lenica, le dalje poj,
nikar ne moti se z menoj;
samó poslušat sem prišla,
kako si danes srečna vsa —
samó povedat sem prišla,
kako sem jaz otožna vsa:
da je nocoj tvoj zadnji dan,
ko pojdeš jutri v samostan.

Lenica.

Še ni ... še ni moj zadnji dan,
saj mi še v jamo ne zvoni,
in v samostanu ni grobov,
nikar ne misli, sestra ti!

Ivanka.

O, Lenica, zvoni ... zvoni —
pa ti ne slišiš teh zvonov;
o, Lenica, grobovi so,
pa ti ne vidiš teh grobov:
kar tvoje bilo je doslej,
vse ti bo tuje zanaprej! ...

Lenica.

Vse kar mi bilo je pri srcu,
vse pojde z mojim srcem spet,
in prej ne leže v grob počivat,
da pride smrt še mene vzet.

Ivanka.

Doslej so ti pri srcu bile
nedolžnobe golobice,
ko so smejale se na strehi,
smejalo se je tvoje lice —
a te ne morejo s teboj!

Lenica.

Res, te ne morejo z menoj!
Zato pa sama bom poslej
kot jasnobela golobica
smejala se še bolj kot prej!

Ivanka.

In lilije na vrtu tvojem
ob liste se naslanjajo —
gotovo sanjajo o smrti
in žalostno naznanjajo:
Ah! me ne moremo s teboj!

Lenica.

O, lilije gredó z menoj!
Na licih bodo mi cvetele,
na srcu bodo mi dehtele,
in Jezus jih bo sam gojil,
z nebeško roso jih pojil.

Ivanka.

In gornja soba z drobnim oknom,
brez tebe tak osamljena,
tožila bo, kot bila bi
čebelica omamljena,
ki so ji vzeli sladki med ...

Lenica.

Karkoli hrani širni svet
najdražjih sobic in dvoran,
še ene svoje celice
ne dal bi zanje samostan ...
Oj, samostanske celice
razlivajo najslajši mir,
ne točijo čebelice
sladkejšega medu nikjer.

Ivanka.

A kaj — če bi čez par jeseni
pod naše okno smrt prišla
in drago mater položila
na večnomirna grobna tla!
In marsikaj sočutnih src
na materino bi gomilo
vsaj eno solzo porosilo ...
Le ti bi, Lenica, le ti
ne mogla blizu tiste dni ...

Lenica.

O, Bog ne daj, o, Bog ne daj!
A če bi res to bilo kdaj,
molitve mojega srca
bi materino dušo tam
na sredi pota do neba
gotovo bi jo srečale.
In spremile bi jo v nebo,
pred Bogom tam bi kléčale,
prosile bi ga prelepó:
Na zlati tron mi mamico
posadi — dokler v jamico
še mojih ne zakoplješ dni! ...

Ivanka.

A kaj — če tvoja bi mladost
ob tihi nočni uri
prijokala . . . potrkala
na samostanske duri
in zaihtela bi na glas:
Tako ne more se oko
za svojo vneti zenico,
kot jaz z veliko sem močjo
ljubila svojo Lenico,
a — zdaj ne morem več do nje,
in ona k meni več ne sme . . .

Lenica.

Ne bo ji treba jokati!
Ivanka, moja bo mladost
postala druga nunica
in samostansko bo sladkost
okušala prav kakor jaz.
Nemara tvoja bo mladost
zaplakala prezgodnji čas?! . . .

Ivanka.

O, mene bo še mnogokrat
pritekla radost obiskat:
od vsake tretje ptičice
podnevu mi zapela bo,
od vsake tretje zvezdice
ponoči mi žarela bo . . .
A ti ne — —

Lenica.

Le tiho, tiho, sestra moja!
Če silni prihrumi vihar,
pa ptice tožijo brez gnezd,
če silni pridrvi naliv,
pa nebu toži se brez zvezd —
in tvoje radosti ni več.
A rožice v samotnem kotu
noben najmanjši dih ne moti —
in taka rožica bom jaz!

Ivanka.

Jaz ti verjamem, vse verjamem,
saj če iz bridkega srca
besedo najbridkejšo vzamem —
ožalostiti te ne zna.

Lenica.

Po vsaki tvoji mi besedi
še lepša radost zaigra,
prav kakor se na rosni travi
še zalše solnce lesketa.

Ivanka.

Oj, ti o solncu govoriš,
a k meni trudna noč hiti,
na misli moje pada rosa
izpod objokanih oči.

Lenica.

Ivanka moja, tisto solnce,
ki danes mojo dušo greje,
izpilo tvoje bo solzice
in obsvetilo tvoje lice
še z lepšim smehom kakor preje
in pozabila boš na vse!

Ivanka.

Na tebe, Lenica, pa ne!
In ko boš jutri videla
na vrtu našem rosne trave,
pa misli, da so solze prave,
ki jih je dragi domek tvoj,
potočil snoči za teboj . . .

Lenica.

A ti boš jutri pastirice
zaslišala na naši strehi,
pa misli, da so tisti smehi,
ki jih smejal je božji dan,
ko mi je svetil v samostan.

Ivanka.

Kako bom mislila na smeh,
ko bodo solze v teh očeh!
Ko mi boš „z Bogom!“ klicala
na rojstnem pragu prvokrat,
ko te bom, draga, videla
na rojstnem pragu zadnjikrat!

Lenica.

Ivanka, čez domači prag
oditi mora vsak nekda.
In kogar kliče modri Bog,
ne gleda v hišo spet nazaj:
Po drugem pragu hrepeni,
po zlatem pragu v sveti raj!

Ivanka.

Saj lahko hrepeniš doma
po zlatem pragu v sveti raj,
kaj treba tihih celic, kaj?!

Lenica.

Navadno drobne brvice
čez vodo peljejo v goró,
navadno tesne celice
v neskončno vodijo nebo.

Ivanka.

A v tesnih celicah postane
pri srcu mnogokrat tesno...

Lenica.

V naročju tesne celice
na varnem bom prebivala,
kot da bi spet počivala
v naročju dobre mamice.

Ivanka.

Nikar ne bodi prevesela!
Pomisli vendar, kolikrat
na tem si kraju pesmi pela —
nocoj jih poješ zadnjikrat.

Lenica.

Pomisli — kaj se ptica meni,
če poje zadnjikrat jeseni,
ko v tople kraje prileti,
še slajše si zagostoli.

Ivanka.

Še tistih dni ne pozabiva,
ko si se kakor roža živa
sprehajala po polju zlatem,
in polje v klasju je bogatem
pozdravljalo te mnogokrat —
a jutri te bo zadnjikrat.

Lenica.

Kaj méni potok se srebrni,
če mora mimo zlatih klásov,
saj kmalu bo pri gorski cerkvi
še mnogo lepših slišal glásov.

Ivanka.

Nikar ne bodi prevesela!
Premisli, kaj si doživela —
nocoj se jamica odpira,
nocoj ti zadnji dan umira,
pomisli vendar — zadnji dan...

Lenica.

Nikar ne bodi preotožna:
odpirajo se vrata rožna,
in skozi vrata silijo
nebeški žarki vsi veseli,
da bodo novo lilijo
na samostanskem vrtu grelj,
pomisli — novo lilijo!

Ivanka.

Jaz mislim eno samo misel:
Nocoj se jamica odpira,
in sapa po šumečih listih
nagrobnice jesenske svira,
in žarek zadnje zarje kliče:
Nocoj ti zadnji dan umira,
nocoj umira... Lahko noč!!!...

Lenica.

(sama.)

Kajneda, Mati mila,
še ni moj zadnji dan;
a kadar res bo zadnji,
na mojo desno stran
se lahno boš sklonila,
Devica vseh devic,
in venec mi povila
iz angelskih cvetic.
In zraven mi boš pela,
kar pela si tedaj,
ko z angelci hitela
v preblázeni si raj!

(Zapoje:)

„Z Bogom! vam Marija pravi,
z Bogom! srčno vas pozdravi;
za vas bom prosila,
oj, z Bogom, preljubi,
za vas bom prosila
oj, z Bogom, preljubi!“ —